

Antwerpen 5 Oktober 1969
zondagmorgendienst.

Ruth I/I8-2/2

I/ Mededelingen:

Morgenavond om acht uur hoopt de kerkeraad samen te komen.

22/ Volgende week zonda g heb ik het geuzenweekeinde; nu ^{wordt} is om mij tijdens die zondag enigermate te verlichten met goedvinden van de kerkeraad onze middagdienst van 5 uur verplaatst naar de Lange Winkelstraat, omdat in de aula van de marnixschool het jeugdweekeinde plaats vindt ..
Muzikale omlijsting van deze dienst door het Combo van Geref. Jongeren uit Eindhoven. Komt u Graag nodigen we u uit een deel van dit weekeinde zaterdagavond of zondagmiddag bij te wonen.

3/ Kolleken vandaag bestemd voor Kerk en Deputaten Evang. België.

2/ Stil Gebed

3/ Votum

4/ Groet

5. Zingen **Gezang 95/I,2 en 3**

6. Gebed van verootmoediging : én zingen : **Gezang 80/2**

7. Zingen **Gezang 80/2**

8. Woord van vergeving : na dit gezang uit Lukas 15 **11-7**

9. Gebod Gods uit Deut. **10/I2 - 21** en ~~LEV.19~~ /
én zingen: **Gezang 71/ 3,4.**

10. Gebed om de opening des woords.

I0 Gebed om de opening van het woord:

232

send / 15 / 4-11

II. Schriftlezing = Tekst Ruth I /18 -2/2 + Ps 31/7,8,18
zingen na de preek Psalm I23/I

I2 Gebed=Dankgebed

kladrugel 240³

I3. Kollekte Kerk en Deputaten Evangelisatie Belgie ...

I4 .Slotzang Gezang 4/I en 5

I5. Zegen .

GELIEFDE GEMEENTE VAN ONZE HEER JEZUS CHRISTUS.

En zij kwamen te Bethlehem in het begin van de gersteoogst.....

Ja u bent er echt doorheen gereden door die tijd, deze zomer
heengaans of terugaans

Bent u niet even uitgestapt om die warem zoete stoffige geur op te snuiv
ven?

om die aren in uw handen stik te wrijven ...

U zag het toch nog wel dat het DIE TIJD was ?

u moest nog wel inhouden voor dat ~~per~~langzame logge obstakel voor U
die wagens ;;; misschien gingen er nog wel ossen voor

zag u het niet aan de ingan van die dorpjes, die ongelofelijk grote
schuurdeuren, grote gapende gaten, wachtend op de ~~gare~~ goudgele buit...

Het is de tijd...

Wilt u het nog zien, dan moet u snel zijn

want ook dat behoort spoedig tot het verleden *in een bevoorrechte kerk*

Ruth en Naomi zagen het dat het DE TIJD was *de oogsttijd*

de tijd van krommen en grijpen, van blote bruinverbrande mannenlijven
handen vol kloven , van eindeloze graanvelden ...

De tijd waarin geen tijd ~~is~~ voor iets anders is dan voor dat éne:

de oogst binnehalen ...

Geen tijd om te huwen en te feesten, geen tijd voor te dichten en te
toasten, geen tijd voor een praatje of een vergadering, geen tijd
voor een belijdenis ...

Er is alleen tijd voor deze oogst !!!!!

en zij kwamen in Bethlehem in het begin van de gerstenoogst..

Hoe is het inmiddels met die twee gegaan ?

Is ~~zij~~ *Ruth* in deze zenuwslappende tijd van de productie slag al vergeten ?

Zij met haar hertstochtelijk Ja, dat grote uur van haar belijden

Hoe stonden we ontroerd bij haar belijdenis ?

Hoe wilden we haar nog feliciteren vorige week. Maar er was geen tijd
meer voor ...

Is de oude Naomi haar om de hals gevallen en heeft ze snikkend gezegd:
Kind, Ruth, wat ben ik blij, dat je deze keuze deedt
God zal je zegenen; en Hij zal niet laten varen het werk dat Hij aan
jou begonnen is....

Nietwaar, dat is toch ergens het vervolg op een belijdenis
~~na~~ wat we dan ook zeggen, na z'on belijdenisuur, met moderne of oude
woorden.. of we nu er een moderne ets geven of een bijbeltje..

De goud heb toch

neen we gaan weër fantaseren, we gaan weer fantaseren..
daarom terug naar het verhaal
want we lopen veel te mooi en te vroom te dromen...

Hoe het verhaal verder gaat NA de belijdenis ?

hoort u maar: Toen Naomi zag dat Ruth vastbelsoten was met ha ar te
gaan , hield ze op met t o t haar te spreken..

en Naomi hield op met tot haar te spreken.

Dus geen kus, geen handdruk, geen felicitatie, geen tranen. Niets
Hoogstens wat brommerig en bitter gemompel:

dan mot je het zelf maar weten, ondervinden. *hand*

Toen hield zij op met tot haar tē spreken en die beiden gingen te samen.

Of is het een eerbiedig zwijgen? omdat Naomi niet evenredig aan deze
belijdenis weet te antwoorden ?

Gezien Naomi's bitterheid en bittere woorden nauwelijks te geloven.

Nogal een koude douche, een ontzuivering voor onze belijdeniscatechisan^d

stilte , zwijgend verdergaan.t' GEWONEN NOGAL ONTNUCHTERENDE LEVEN ''''

Fijne gesprekken over Gods hulp, leiding vo or Israel ?

mooie gelegenheid om van hart tot hart te spreken als moeder en dochter?
een stille weg, en stille uren ?

Ach welneen, dat is allemaal veel te romantisch ...

Belijdenis en daarna de stilte; de gedachte van de stedeoudsters Israel.
an

*De romanverhaal
na de belijdenis van
Ruth en Naomi?*

"zal ruth wel een goede israelitische worden ?

" wat zullen ze wel zeggen in Bethlehem als ik met een moabitsche
het
terugkom ? Zal dat/niet veel moeilijker voor me maken ?

Dat zijn dan de eerste bevindingen van de bekeerde buitenkerkelijke Ruth
Maar wellicht ebt de ^pijn hierover wat weg bij Ruth
als ze die mensen op de korenvelden ziet, zwogend, werkend, en
zingend ...

Daar is Bethlehem, graanschuur, beloofde land 7665
Met glanzende ogen neemt Ruth het nieuwe in zich op ..

Alleen nieuwe ontgoochelingen doemen al op.

Daar is Bethlehem, de stad, de mensen, het UW VOLK:

en dat is ? : de oudste zoon, thuisgebleven bij Vader, hard gewerkt
hard gediend, de honger verduurd

En deze braven voelen zich superieur: wij zijn gebleven in het spoor
der wet , wij bleven kerks, wij zijn op de akker van God, Bethlehem
gegaan; wij hebben ons geld en goed niet elders doorgebracht

Mijn gaan 2^x naar de kerch
Zo staat Bethlehem even *al* en gunt zich een seconde rust in het grote
arbeids, levens en godsdienstproces...

Is dat Naomi, waar we vroeger allemaal verliefd op waren, de welgestelde
de knapste van de stad ? deze uitgebloeide, berooide ?

En even - veel tijd is er niet - komen de tongen los:

"dat heb je ervan als je de Heer verzoekt, dat heb je als je het oordeel
wilt ontlopen. Zie eens wat een teken ! Neen God doet ~~zomant~~ zo iets
niet zonder oorzaak T'is het praatje in de werkpauzes.

Naomi ?

Naomi ziet het vertrouwde terug én kent haar volkje én had niet anders
verwacht dan dit: Is dit Naomi ? *Wull' die* ~~7501~~

Ruth? misschien had die iets anders verwacht: Lieve Naomi heerlijk dat j
je terug bent, wat hebben we je gemist. Maar mijn lieve mens wat is je
overkomen? *had nie je uit* Zeg het maar niet. Hier kom eerst maar binnen en verfris je.

" wie heb je daarbij je? Je dochter? Kind welkom in ons midden.
zalig die de God van Israel vonden. Schuif een plaatje op voor dit
meisje. Welkom in: hier is de gemeenschap der heiligen, hier zijn de
naasten " *hier is een huis, hier is vrede & heilzaamheid voor allen*

Dat had je gedroomd Ruth, dat had je gedroomd ..

Want jouw werkelijkheid is de werkelijkheid.....

Jouw kinderen zullen eenmaal in dit Bethlehem rondwalen op zoek
naar een plek, een plaats, *huis*.

Want er is immers geen plaats in de herberg Bethlehem...

Er is immers niet op je gerekend in deze wereld... *ook Bethlehem*

Zóals er voor die velen, velen kinderen en mensen niet gerekend is
tot in onze tijd.

Bevend staat Ruth terzijde: Zij met haar uw volk mijn volk.

Was het ook niet voorbarig gesproken?
Ontburchtering na de extase. Is dit het welkom na haar levensoffer?

Naomi de bittere kent haar volkje en is ze een slag voor: *P.31.*

Inderdaad, dit is Naomi niet, je vergist je

Naomi is het vroom voortkakelend gezelschap een slag voor en stelt een
naamswijziging voor: *noem me Mara, Bitterkruidje. Jullie hebt gelijk
De Almachtige heeft me bitterheid aangedaan.*

O, die oudste zonen die maar staan te gapen...

Kent u dat gevoel: Ze beschouwen je als zus of zo. en je bent het ook
er helpt niets aan: je wordt als vreemdeling, indringer, een lichte
een ~~zwane~~, een verkeerde, een fijne beschouwd. En je bent het
je moet het maar zijn. Al zeg je honderdmaal: dat ben ik niet!

Onderdaad is het Naomi niet!
o, de mensen ze begrijpen het zo goed, dat God dit gedaan ~~had~~ heeft..

ja dan had ze ook moeten blijven op deze akker/ Wij bleven, wij vertrouwd
-den God en zijn belofte. Zo zie je maar weer.. Zij zullen vergaan
en hebben smart op smart te vrezen die zich van God afkeren ..

Zie de meewarige gezichten, hoor het van mond tot mond voortgaand geklets. *geklets*

Naomi heeft het in de gaten en slingert het eruit:

Ja jullie hebben gelijk, de Almachtige heeft Mij bitterheid aangedaan
Vol ben ik heengegaan, leeg heeft de Heer mij doen terugkeren
Waarom zouden jullie mij ook Naomi noemen Lentebloempje, noem me mara hefstblad, bitterkruid, daar de Heer toch tegen mij getuigd en de Almachtige Mij kwaad heeft aangedaan...

wat een woorden, wat een taak, wat een doorslaan, wat een bitterheid

wat een grofheden en onjuistheden *Ego. mens + God*

Maar Naomi is de kluts kwijt bij dit kijken der gemeente, bij dit meewarig commentaar

En Ruth, Ruth buigt het hoofd af, tranen staan in haar ogen. *Wat zegt moeder? Begeerigheid?*

Ben ik dan lucht voor haar, is mijn meegaan dan niets ?

Maar Naomi is de jonge geloofsloot aan de oude stam vergeten

leeg ben ik teruggekeerd

Het wonder van Ruths bekering, en het wonder van het gebrachte offer is betekent niets

Ruth Gods teken ten goede wordt miskend.

Ruth, het teken dat God voor haar is en niet tegen haar, wordt over het hoofd gezien

Naomi leest uit de brute feiten van man en kinderen dood, domweg dat God tegen haar is.

God, God is voor haar een almachtige baas, die slaat waar hij maar raken kan. God is voor haar gelijk aan het harde lot

Hoe slaat Naomi hier door, hoe verschrikkelijk miskent ze Gods Hand
Gods teken ten goede

En hoe is dat met ons, met ons soms zo mistroostig gepraat ?

Bitter, moedeloos, grof, onwaar

Zouden wij ook eens niet letten op die éne nieuwe geloofloot geent
aan de oude stam *in ons midden?*

Arme Ruth wat een verzoeking. Is het een vergissing dat ~~de~~ meeding?

Maar alles wat er in Ruth omgaat deert de stedeusters Israel, de Kerk
niet.

Dat een der kleinen op een vreselijke manier ge- ergerd wordt
doet Mara niets...

Wat worden we hier ergens op de vingers getikt in het gewone leven
dat we zulke taal eruit slaan in het *bijzijn* van de Ruths

Hoe gevaarlijk is het onze ervaringen eens breed te gaan uitmeten..

waardoor we de ^{smidde} Ruth tot een struikelblok kunnen worden

En dat praten over de Almachtige, die maar doet naar willekeur

Maar de Almachtige is nog niet de Heere....

Wel is de Heer de almachtige. Maar dat is een groot verschil

Ik geloof in God, de Vader de Schepper en die is de almachtige

Maar deze God ken ik alleen als de Vader van Jezus Christus en dus

mijn Vader

God te erkennen als de ^{de Almachtige} Baas, de grote in pure willekeur handelende

Almachtige daar is niets meegezegd. Dat geloven de heidenen.

Het gaat om de Heer de God van Elimelech, van het verbond, de Vader

van Jezus Christus *en het blijft dat die de Almachtige is: naam daar te die in ^{voor} ons*

wat draaft Naomi door/ De Heere is tegen mij

Laaten we er voor oppassen dat wanneer iets tegen loopt in onze levens
wanneer ~~het~~ misgaat met ons, of met wie dan ook, om dan te concluderen:

God is tegen mij. Paulus zegt: zo God voor ons is, wie zal dan tegen

ons zijn.

En is Ruth nieth het teken dat God voor is.

*het af de Ruth in ons midden
deh dat God voor ons is.*

Dat Ruth *in* deze vernederende woorden overeind blijft, is een wonder

verscholen in deze verzen

Als ze zich aan haar ervaringen met deze stedehoudsters, met Bethlehem had moeten vastklemmen, ~~haxxax~~ ze was zeker teruggegaan
 Maar ze klemt zich vast aan de belofte, het woord
 Maar wat heeft deze arme zich daartoe moeten vernederen
 smekend is ze verder gegaan, smekend om het brood des levens
 en toch blijven belijden: „uw volk mijn volk “
 ook al ~~xix~~ is dat volk een stel oudste zonen
 ook al doet dat volk alsof haar belijden en offer niets betekenen
 wat gaat het diep- toch vasthouden- in allerlei vers^haadheid en veracht^{ing}
 vasthouden aan de belofte Gods..
 wat tekent deze moeder ^{brood} het leven van haar Kind Jezus al voor /
 in de versmaadheid blijven geloven in de verkiezing

 o , ja onze ervaringen teleurstellingen, ontgoochelingen met Bethlehem
 de mensen, God, met de brute feiten, met de afwijzingen van onze
 verzoeken^{me} te mogen doen met de oogst . *Ja Maar*
 Doe als Ruth: Ga achter de maaiers
 zo gaat het verhaal verder: Maar Ruth de Moabitische zei: Laat mij naar
 het veld gaan en achter de maaiers gaan , achter~~h~~ hem in wiens ogen ik
 genade zal vinden....
 Ik ^{zei} ~~ze~~ toch niets te veel van vernederen, dat Ruth wel heel diep
 moet gaan . *achter de maaiers*
Ruth de moabitische, ^{opmerken die naam} bedoelt de verteller de schandnaam ?
 de geschuwde, verachte, versmade ?
 Neen het is de naam waar de Glorie van Gods verkiezing, van Gods hand
 doorheenklinkt
 Want even tevoren is Hij al geïntroduceerd, de toekomstige bruidegom
 Boaz, de grote Hereboer, geweldig van vermogen..
 voorlopig gaat het nog in de dipete: laat me achter de maaiers gaan
 achter hem in wiensogen ik genade zal vinden..

Ja want u heeft het immers allang begrepen:

Het is het begin van de gersteoogst en... aan het werk mensen

Bethlehem heeft nu geen tijd voor sociale akties.

Er is wel beklag vanzelf, maar dat betekent nog ^{geen} ~~niet~~ hulp

Bethlehem heeft een woord voor de ellendige, maar spreekt het niet

Bethlehem zegt: ga heen en wordt warm gelijk later tot Maria en Josef

Bethlehem wijst niet naar het recht der armen, dat is recht op arbeid

recht op verzorging, recht op gave *(dank)*

Bethlehem haalt de oogst binnen, voltooid de productieslag...

de slag om het brood...

En het is duidelijk: Brood in Bethlehem betekent nog niet ^{romans} brood

voor Naomi en Ruth...

Bethlehem zal wel een geduchte vijand zijn van alle horizontalisme

en denken: laat Naomi eerst maar eens haar schuld tegenover God belijden

Bethlehem heeft iets weg van onze wereld: dat ^{gras} ~~gras~~ wat centen geeft
voor de TV heeft gezien

als men voldoende door honger oedeem stervende kinderen ~~ziet~~
niet goed terechtgekomen/

maar ~~een gouden bed~~ een verhaal over /geld, een verduisterde soms

geld van de akte kom over de brug, of boemerang sluit miljoenen

beurzen

Bethlehem heeft zoveel van de oudste broer, die alleen maar schuld

ziet en denkt: die? laat hij eerst maar eens zijn leven verbeteren

Maar de Vader aanvaardt het kind én zijn schuld...

Bethlehem schijnt weinig mee te weten van de wereld der gerechtigheid

dat is die armen recht doen op hun klacht: arbeid, eten en welvaart

schenken...Want gerechtigheid is niet slechts rechtvaardiging van de

goddelozen mensen maar ook rechtvaardiging van de goddelozen structuren

dat is deze wegdoen... *in reders taal wijzen afs hun heel*

Ruth
Maar Israel heeft een wet, een wet voor de naaste

En het is dat woord, dat Ruth aangrijpt, heel simpel, heel eenvoudig

"Laat me achter de maaiers gaan en aren lezen achten dien, die me genadig is "

Dat is Ruths tweede geloofsbelijdenis

Dat betekent dat ze al aren gelezen heeft in de wet, die zegg
gij zult uw hand wijd open doen

*Die komd die Heidm aan achd ges
je staac komd de wereld aan
Stuurman*

Het is deze voluit materiele zaak, die een zaak van geloofbelijden is. Zonder één woord over God in de mond te nemen...

Heel simpāl; Het reisgeld is op. Naomi kruipt iñ haar schulp ieder werkt. En Ruth beslist; zo kan het niet langer, laat ik de boer op gaan.. Het gewone leven

Ruth gaat deze weg van genadebrood eten, de weg van:

zullen we me accepteren, aanvaarden

zonder te schelden: wat een negorij, wat een ellendige maatschappij

Zij geparenteerd aan de eenmaal zeer vermogende familie Elimelech

gaat tussen het uitvaagsel, tussen zwervers en vreemdelingen tussen

jan rap en zijn maats met hun:

zo mooie meid , dat had je vroeger ook niet kunnen dromen, dat je je handen nog eens zo vuil zou moeten maken. Draag je mooie kopje daarom maar niet zo hoog

Ruth laat zich vernederen, laat zich diep afhāndelijk maken

ze gaat in het spoor van de maaiers die zegt: kom jij maar achter mij
vrouw ...

Dat schijnt voor haar het spoor Gods te zijn in het nieuwe land

Is dat niet het gewone leven, dat een mens om in het spoor Gods te
gaan/^{soms/}achter één of andere maaiers moet gaan

Om zijn afhankelijkheid van God te beleven en erkennen moet hij soms dit ervaren in de afhankelijkheid van een medemens...

~~xxxxxxwegxxxx~~

Denkt u niet dat ik met deze woorden berusting, verdediging van het esteblishment, de orde van het gevestigde onrecht en geweld verdedig

Integendeel: Ruth zal de moeder van David zijn, die zich in de margine^e, in de kantlijn van het leven opstelde Tot wien al die mannen kwamen, die geterroriseerd waren door het regime van Saul *(Dadad)*

Ruth zal de moeder van Jezus worden, die zich evenzo in margine opstelde, *contekst - wereld* kritisch en protestmatig tegen kerk en wereld... *Waarom Jezus*

Neen in deze vernedering en afhankelijkheid van Ruth gaat het om iets anders

In dit oprapen van het genadebrood ~~gaat het~~ *Waarom Jezus* dit bukken en buigen gaat het om de weg van Ruths zoon, de weg van de tarwekoreel de weg als een teeken voor Israel en de wereld ;

N.L. Hen te herinneren aan het wezen van Bethlehem KORENSCHUUR TE ZIJN Hof van Eden, Bruggehoofd van de nieuwe aarde, Begin van het Koninkrijk Gods, Volk dat de thora kent: "Gij zult uw hand wijd wijd open doen ".

Daar gaat Ruth alle overwegingen van fatsoen, stand overboord zettend om gewoon te doen, wat het gewone leven vraagt

Ruth bukt en bukt zich, maar ze is niet overgeleverd aan de liberale ~~of~~ willekeurige goedsheefsheid der mensen, noch aan het harde communisme. Maar ze is overgeleverd aan het veld van Gods wet vol eindeloos erbarmen: Gij **z u t u w h a n d w i j d o p e n d o e n , w a n t i k v e r z a d i g m e t w e l b e h a g e n a l w a t l e e f t**

Of dat woord nageleefd wordt of niet, Ruth levert er zich aanover.

Laat mij het veld op gaan en gaan achter Hem die mij genadig zal zijn.

En wie is , wie zal deze gebogene deze zich bukkende, voor wien
men t' gelaat verbergt g e n a d i g zijn ?

Dat zal de Bruidegom zijn

Hij is ons al voorgesteld. We worden niet langer dan nodig
in spanning gehouden..

Het is een man geweldig van vermogen, ver familieliid van Elimelech

Het is Boaz de zoon van Salmon, die getrouwd was met....

schrikt u niet Rachab de hoer uit Jericho...

Ja in het gewone leven kan het dubbelkje soms raar rollen

daar worden de eerste soms de laatsten en de laatsten de eersten

Wien dat wil overkomen in het gewone leven moetk haar voorbeeld
volgen: dus gaan in dat spoor Gods

achter de maaiers

en dan... dan zal de zoon van Ruth Jezus Christus hem of haar
genadig zijn .

*roh wandry op het veld
genade brade el*

kerkeraad: helaas geen agenda.

mededelingen:

Morgenavond om acht uur hoopt de kerkeraad samen te komen .

2. Volgende week zondag is ~~ker~~ er het jongeren weekeinde hier in antwerpen. In de eerste plaats dit: U OUDEREN HEEL HARTELIJK WELKOM IETS VAN DIT WEEKEINDE MEE TE MAKEN ZOWEL ZATERDAGAVOND OF ZONDAGMIDDAG Misschien wel goed tegenover de jongeren van uw belangstelling wat blijk te geven

In de tweede plaats dit: Om mij enigermate die zondag te verlichten hebben wij de namiddagdienst van 5 uur verplaatst van ons gebouw naar de lange Winkelstraat, omdat in de aula van de Marnixschool dit jeugdweekeinde hoofdzakelijk plaats vindt én ik niet steees van het ene gebouw naar het andere moet
dus zondagmiddag dienst met de jongeren om 5 uur Kerk Lange Winkelstra
U kunt dan tevens in deze dienst het Combo van Gereformeerde Jongeren uit Eindhoven horen

3. De Kollekten van deze dag zijn bestemd voor Kerk en Deputaten Evangelisatie Belgie, hartelijk aanbevolen.

4. Vanmiddag wil ik in plaats van een officiële dienst een Bijbel bespreking houden over die psalm II4 waar ik al eens iets over ~~zxi~~ vertelde en schreef ..

O Almachtige en allergenadigste Vader